Οι προστατευόμενες περιοχές είναι μια πολύτιμη κληρονομιά που αποτελεί φυσικό και οικονομικό πλούτο για μας και τις ερχόμενες γενιές αλλά θα πρέπει να τις διαχειριστούμε με υπευθυνότητα και όχι σαν «αρπαχτή» αντιμετωπίζοντάς τις ως προνομιακό οικόπεδο με την πρώτη ευκαιρία. Όμως οι πρακτικές των υπουργείων «περιβάλλοντος» αλλά και της νεαρής αιρετής Περιφέρειας του νησιού μέχρι τώρα, με την συστηματική αδιαφορία να προωθήσουν διαχειριστικά σχέδια και φορείς διαχείρισης έχουν δείξει πως δεν ενδιαφέρονται να αναδείξουν τις περιοχές αυτές αλλά σκόπιμα να τις αφήσουν χωρίς σχέδιο και προστασία για να γίνουν εύκολη λεία και να χαθούν από τα χέρια των τοπικών κοινωνιών.

Σύμφωνα και με την πλέον κοινή λογική είναι αδύνατον να γίνει ένα σύνθετο και εκτεταμένο τεχνικό έργο πάνω στα πιο ζωτικά σημεία μιας περιοχής του Δικτύου Natura 2000 χωρίς να υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις στο χαρακτήρα και την ακεραιότητα της περιοχής, χωρίς δηλαδή να ακυρωθεί στην πράξη ο λόγος για τον οποίο μια περιοχή χαρακτηρίστηκε ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας. Προφανώς όλες οι δραστηριότητες μέσα στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 δεν είναι απαγορευμένες αλλά πρέπει να είναι τέτοιες που να υποστηρίζουν και να προστατεύουν την βιοποικιλότητα και όχι να την υπονομεύουν. Υπάρχει ένας οδηγός της Ε.Ε. καλών πρακτικών για τη διαχείριση των περιοχών Natura 2000 αλλά φυσικά δεν είναι αποδεκτό να φυτέψεις μέσα τους ξενοδοχεία, υποδομές, δρόμους και γήπεδα γκολφ και να χρησιμοποιείς την υπόλοιπη περιοχή σαν αυλή για τους

ενοίκους.

Το ΣτΕ απέρριψε το προηγούμενο σχέδιο των ίδιων επενδυτών ακριβώς επειδή ήταν ασύμβατο με το θεσμοθετημένο χαρακτήρα της περιοχής. Είναι πολύ ενδιαφέρον να δούμε τι αποφασίσει για το νέο σχέδιο το οποίο, παρά το ότι αφορά λιγότερες κλίνες, σύμφωνα με τους χάρτες επεμβαίνει πάνω στο 1/3 του ακρωτηρίου δηλαδή σε κατά 33% μεγαλύτερη έκταση σε σχέση με το απορριφθέν. Αλλά και πολλά σημεία στα οποία φαίνεται να γίνονται εγκαταστάσεις επειδή είναι γκρεμνά και δυσπρόσιτα θα απαιτήσουν έργα πρόσβασης που δεν αποτυπώνονται στους χάρτες γεγονός που θα πολλαπλασιάσει την έκταση των επιπτώσεων.

Ένα χαρακτηριστικό κομμάτι του πλούτου του Κάβου Σίδερο είναι οι τεράστιας σημασίας διάσπαρτοι αρχαιολογικοί χώροι που απασχολούν επί πολλές δεκαετίες αρχαιολόγους από όλο τον κόσμο. Αυτοί οι αρχαιολόγοι ήταν που έσπευσαν να υπογράψουν μαζικά κατά της επένδυσης σήμερα ανησυχούν ακόμα περισσότερο βλέποντας τους επενδυτές να επιμένουν με μια νέα πρόταση σύμφωνα με την οποία θα καταστραφούν πολλές δεκάδες καταγεγραμμένοι αρχαιολογικοί χώροι. Αυτή η ιδιαιτερότητα του Κάβου Σίδερο να συνδυάζει την πλούσια βιοποικιλότητα με το καλά διατηρημένο, από τη νεολιθική εποχή ακόμα, αρχαιολογικό τοπίο το κάνει μοναδικό σε όλη την Ευρώπη. Το γεγονός αυτό προφανώς δεν διαφεύγει από την αντίληψη των επενδυτών αλλά σκοπίμως δεν εξετάζεται καθόλου στη Μελέτη. Στα σχέδια αποτυπώνονται ελάχιστοι αρχαιολογικοί χώροι αλλά κι αυτοί με τόσο πρόχειρο τρόπο που να δημιουργείται σύγχυση ως προς τη θέση τους ενώ αγνοούνται εκατοντάδες αρχαιολογικές θέσεις πολλές από τις οποίες ακριβώς εκεί που σχεδιάζονται τα έργα.

Είναι αστείος ή τουλάχιστον οξύμωρος ο ισχυρισμός των επενδυτών ότι με το έργο θα προστατέψουν την περιοχή από την υπερβόσκηση και την υποβάθμιση την οποία τώρα προκαλεί η ίδια η Μονή που έχει παραχωρήσει την περιοχή και θα μπορούσε να έχει φροντίσει να την αντιμετωπίσει μειώνοντας τον αριθμό των ζώων. Ή θα μπορούσε πολύ καλύτερα να έχει αντιμετωπιστεί με την εφαρμογή Σχεδίου Διαχείρισης και την ίδρυση του Φορέα Διαχείρισης. Τα φουσκωμένα λόγια περί αειφορίας, η πολυλογία, τα ευχολόγια και η πρόχειρη και αδρή περιγραφή των έργων, δεν μπορούν να αποκρύψουν το γεγονός ότι οι εκτεταμένες επεμβάσεις στην περιοχή θα προκαλέσουν εξόχως μεγαλύτερη και, κυρίως, μη αναστρέψιμη υποβάθμιση από αυτή τη μικρή που υφίσταται τώρα με αποτέλεσμα να ακυρωθεί στο μέλλον ο προστατευταίος χαρακτήρας της περιοχής.

Η Στρατηγική Μελέτη των επενδυτών μόνο στρατηγική δεν μπορεί να χαρακτηριστεί αφού φαίνεται να αγνοεί την ιδιαιτερότητα του Κάβου Σίδερου, στερείται επαρκούς τεκμηρίωσης, στηρίζεται σε ιδιωτικά και όχι δημόσια δεδομένα, υποεκτιμά συστηματικά τις επιπτώσεις, υποθέτει ατεκμηρίωτα ότι η επιχείρηση θα πετύχει οικονομικά και δεν αντιμετωπίζει καθόλου τις επιπτώσεις σε βάθος χρόνου λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως οι κλιματικές αλλαγές, η ερημοποίηση, οι αλλαγές στις τάσεις ή τις κρίσεις στον τουρισμό αλλά και τις παρόμοιες επενδύσεις που σχεδιάζονται στην Ανατολική Κρήτη. Η Μελέτη, εξετάζοντας τις εναλλακτικές λύσεις, δεν εξετάζει τη μόνη κατά τη γνώμη μας λύση για την περιοχή, αυτή που προβλέπει ο ευρωπαϊκός και ο εθνικός νόμος, που δεν είναι άλλη από την εκπόνηση σχεδίου διαχείρισης και προγράμματος δράσης και η εφαρμογή τους με την ευθύνη ενός Φορέα Διαχείρισης στον οποίο θα συμμετέχει ισότιμα και η τοπική κοινωνία.

Είναι παράνομο, ταπεινωτικό, προσβλητικό και απαράδεκτο, όπως ακριβώς και στο προηγούμενο σχέδιο των επενδυτών, οι επενδυτές να ισχυρίζονται ότι θα υποκαταστήσουν την πολιτεία στη μέριμνα για την προστασία του φυσικού και αρχαιολογικού τοπίου. Με λίγα λόγια η Διοίκηση εκχωρεί τα πάντα στον ιδιώτη-επενδυτή: γη, ύδωρ, σχεδιασμό και έλεγχο. Το ίδιο απαράδεκτο είναι το γεγονός ότι ο ηγούμενος και οι επίδοξοι επενδυτές κρατούν επί δεκαετίες σε ομηρεία την προστατευόμενη περιοχή αποθαρρύνοντας κάθε προοπτική άλλης ήπιας αξιοποίησης προς όφελος των ντόπιων.

Το μόνο επιχείρημα που μένει εντέλει στους επενδυτές είναι ο αριθμός των θέσεων εργασίας κι εκεί η Μελέτη κάνει τον πλέον ατεκμηρίωτο και εξωφρενικό ισχυρισμό για 1.200 θέσεις εργασίας! Όμως, η διεθνής τουριστική πρακτική προβλέπει 1 θέση εργασίας ανά 15 πελάτες. Στις περιοχές με υψηλή τουριστική βιομηχανία η αναλογία είναι 1:10. Επομένως στις 1.936 κλίνες αντιστοιχούν 200 εργαζόμενοι. Πως δικαιολογούνται οι υπόλοιπες 1000;

Η παράταξή μας, γνωρίζοντας πολύ καλά την προϊστορία και το παρασκήνιο της επένδυσης, τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες της περιοχής στην οποία εντάσσεται το έργο, τους περιβαλλοντοκτόνους νόμους της τελευταίας 4ετίας αλλά και την οικονομική συγκυρία της χώ ρας, τάσσεται ΑΡΝΗΤΙΚΑ στην έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικώ ν Επιπτώ σεων του έργου ΙΤΑΝΟΣ ΓΑΙΑ και καλεί το Περιφερειακό Συμβούλιο αν θέλει να σταθεί στο ύψος του ιστορικού του ρόλου να ακολουθήσει την ίδια στάση, να υλοποιήσει την απόφασή του να στηρίξει το διεθνές συνέδριο για το μέλλον του Κάβου Σίδερο, να αναθέσει την εκπόνηση της διαχειριστικής μελέτης για την περιοχή Natura 2000 και να επιδιώ ξει την ίδρυση του Φορέα Διαχείρισης.

Αριστείδης Παπαδάκης,
Περιφερειακός Σύμβουλος «ΜΙΑ ΚΡΗΤΗ, περιβάλλον - άνθρωπος»